

Informatieve Raadsbijeenkomst RAKC
donderdag 24 juli 2014 van 19:30 tot 21:05 uur in de raadzaal van het stadhuis

Portefeuillehouder: Odd Wagner
Voorzitter: Jan Klopstra
Ambtelijk adviseur: Gaatze de Vries

Het doel van deze bijeenkomst is de raads- en commissieleden te informeren en de vragen te beantwoorden naar aanleiding van de raadsinformatiebrief AI14.0082 over het beëindigen van de samenwerking RAKC.

Wethouder Wagner krijgt het woord en start zijn betoog met de vergadering van de raad van 30 juni 2014 waarin werd gediscussieerd over de motie rondom het RAKC. De wethouder heeft die avond toegezegd om terug te komen op de vragen die leefden bij de raad. Op 2 juli 2014 woonde de wethouder voor het eerst het Portefeuillehouders Overleg Sociaal Domein bij en tijdens deze vergadering werd aan hem een brief overhandigd van de gemeenten Hollands Kroon en Schagen (d.d. 2 juli 2014 en tevens gericht aan gemeente Texel) met daarin een ultimatum tot vrijdag 4 juli 2014 waarin een volledig commitment van Den Helder wordt gevraagd over het RAKC. Deze brief is toegevoegd aan de raadsinformatiebrief van 17 juli j en daarom niet voorgelezen. Bij geen volledig commitment zeggen de gemeenten Hollands Kroon en Schagen de samenwerking op. Dit geldt niet alleen voor het RAKC maar ook de wijkteams, inkoop, contracten en het beleid.

Naar aanleiding van deze brief zijn de raadsfracties uitgenodigd om te kunnen inventariseren welke vragen er nog waren met betrekking tot de moties. Bij dit overleg waren de raadsfracties CDA, Christen Unie en fractie Vermooten aanwezig. Tijdens deze bijeenkomst is de antwoordbrief naar de gemeenten Hollands Kroon, Schagen en Texel aangekondigd waarin de gemaakte afspraken zijn bevestigd, te weten een deelname aan het RAKC van 14,88 fte, dit is de minimale variant, en een bedrag van € 687.150 (besluit raad van 19 mei 2014). Deze brief is op 8 juli 2014 via email en per post verzonden. Over de verschillen van inzicht die door deze brief zijn ontstaan, heeft op 10 juli 2014 een gesprek plaatsgevonden waarbij de gemeenten Den Helder (burgemeester, gemeentesecretaris en wethouder), Hollands Kroon (gemeentesecretaris en wethouder) en Schagen (burgemeester, gemeentesecretaris en wethouder) aanwezig waren. Tijdens dit gesprek kwam het verschil in de opvatting op tafel. De opvatting van Den Helder is aldoor geweest het uitvoeren van de kerntaken zonder de intentie die taken uit te breiden omdat de overheadproblematiek hierdoor flink zou oplopen. Gemeenten Hollands Kroon en Schagen zien de startsituatie als een beginmodel met een uitloop naar een flinke groei. Onverwacht werden kosten genoemd die niet eerder aan de orde waren; aanloopkosten, ICT en ontmantelingskosten ISD. En hiervoor werd van Den Helder een niet eerder afgesproken bijdrage verwacht. Den Helder wilde geen commitment aangaan zonder deze nieuwe informatie (die op gespannen voet staat met het genomen raadsbesluit) te bespreken met de raad. Gemeenten Hollands Kroon en Schagen gaven aan dat hiervoor geen tijd meer was. Conclusie van dit gesprek; geen samenwerking van Den Helder in RAKC.

Op 15 juli 2014 vergaderden de colleges van gemeenten Hollands Kroon en Schagen over de samenwerking in de volle breedte. Den Helder heeft echter aldoor gesproken over een instrument. Geen intentie om een groot centrum te bouwen, maar beperkt tot de kerntaak en de rest in de wijkteams. Het instrument RAKC wordt niet voortgezet maar wij willen wel graag samenwerking op het beleid. Dat was niet meer mogelijk, teleurstellend. De colleges van de vier kopgemeenten zijn diezelfde avond bijeengekomen om de rest van de samenwerking te bespreken. De Noordkop heeft elkaar nodig; er is geen aanleiding om andere samenwerking op de tocht te zetten, er is juist aanleiding om intensiever te gaan samenwerken.

Op 16 juli 2014 is in het Portefeuillehouders Overleg Sociaal Domein gesproken over de terreinen waar we met elkaar samenwerken en stoppen niet kan wegens de risico's voor Den Helder en overige gemeenten. Texel, Hollands Kroon en Schagen ontdekten ook de consequenties en risico's. Afgesproken is om met een realistische bril op de risico's en consequenties in kaart te brengen en hierover op 27 augustus 2014 met elkaar te spreken.

Hedenmiddag belde staatsecretaris Teeven (en sprak ook namens staatsecretaris Van Rijn) waarin hij nadrukkelijk wees op de samenwerking op het gebied van het sociaal domein (dit staat los van de discussie rondom instrumenten). Als dit niet gebeurt, volgt er een ministeriële aanwijzing.

Vanuit Den Helder is altijd gezegd; constructief, klein houden, blijf bij de kerntaken want het moet in de wijken gebeuren. Het geld dient te worden uitgegeven op de plekken waar dit meest efficiënt en effectief is en dat is in de wijken en buurten om de burger zo goed mogelijk te helpen.

Vervolgens is de wethouder verzocht de schriftelijke vragen te beantwoorden:

Vragen PvDA:

1. Hoe is het mogelijk dat de gemeenteraad niet eerder is geïnformeerd over grote verschillen van inzicht tussen de gemeente Den Helder, Hollands Kroon en Schagen bij de regionale uitwerking van het Sociaal Domein?
Dat kwam door het bereiken van de eindfase waarin knopen doorgehakt moesten worden. De kosten waren niet eerder concreet neergezet waardoor onverwacht kosten werden genoemd die niet eerder aan de orde waren.
2. Zijn deze verschillen van inzicht tussen Den Helder, Hollands Kroon en Schagen ontstaan na de benoeming van het nieuwe college? Indien dit het geval is op basis waarvan zijn deze verschillen ontstaan?
Nee, ik werd voor de vergadering met de gemeenten geconfronteerd met de brief.
3. Heeft de nog niet ingediende motie van de ChristenUnie over het RAKC en de samenwerking tussen de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen, gesteund door de overige leden van de coalitie, op enigerlei wijze te maken of invloed gehad bij het opzeggen van de samenwerking tussen Den Helder, Hollands Kroon en Schagen betreffende het Sociaal Domein? Een opmerking van de Christen Unie op Twitter zou deze gedachten kunnen ondersteunen.
Nee, wel de vraag van de raad om uit te zoeken hoe het echt in elkaar zit. Een aangehouden motie is er feitelijk niet.
4. Wat is de reden dat de gemeenteraad niet is geraadpleegd aangaande het door het college genomen besluit. U bent zich bewust dat u een Raadsbesluit in meerderheid en democratisch genomen niet uitvoert?
Dat is vanwege het feit dat alles zo kort op elkaar was.
5. Kunt u ons gedetailleerd aangeven wat de grote verschillen van inzicht tussen Den Helder, Hollands Kroon en Schagen zijn betreffende de uitwerking van het Sociaal Domein en de realisatie van het Regionaal Administratie- en Kenniscentrum (RAKC).
Deze vraag is al beantwoord in het betoog.
6. Kunt u aangeven op welk moment en op welke wijze u de gemeenteraad of de gemeentelijke raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkelingen heeft geïnformeerd over de verschillen van inzicht tussen de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen.
Vanavond als de andere gemeenten daar ruimte voor hadden gegeven.
7. Overziet u de consequenties van uw besluit? Kunt u nauwgezet aangeven wat de consequenties zijn voor de gemeente Den Helder en voor de inwoners van Den Helder.
Ja, altijd strak in de discussie; laten we het over het instrument hebben en niet over de brede samenwerking. Dit is te groot en heeft geleid tot er wat is gebeurd.
8. Hoe ziet u na het eenzijdig opzeggen van de samenwerking tussen Den Helder, Hollands Kroon en Schagen de samenwerking bij andere projecten? Denkt u dat Den Helder nog serieus genomen zal worden door de gemeenten Hollands Kroon en Schagen als betrouwbare partner voor de nabije toekomst.
Het betrof geen eenzijdig opzeggen maar samen tot de conclusie te komen.
9. Wat zijn de consequenties voor de gemeente Den Helder nu u lijkt besloten te hebben om als gemeente zelfstandig een Administratie- en Kenniscentrum op te tuigen. Kunt u ons de financiële consequenties van uw besluit doen toekomen?
Dit is in kaart gebracht. Nu is het zaak de stap gezamenlijk te gaan maken.

Vragen VVD:

1. Kan het college exact aangeven wat de redenen zijn voor het beëindigen van de samenwerking anders dan de summier beschrijving in de hierboven aangehaalde raadsinformatiebrief?
Deze vraag is al beantwoord in het betoog.
2. Hoe verhoudt deze beëindiging zich met ander lopende samenwerkingsverbanden zoals bijvoorbeeld De kop werkt, REON, RPA, VVV en de samenwerking tussen de verschillende gemeenteraden waar de griffiers volop mee bezig zijn en is het college zich bewust van het feit dat dit de positie van Den Helder t.o.v. de regio en andere regionale samenwerkingsverbanden niet ten goede komt?
Deze vraag is al beantwoord in het betoog.
3. Wat gebeurt er met het delen van specifieke kennis op de diverse beleidsterreinen? Gaat u nu alles weer zelf doen en hier expertise op inhuren en hoe denkt het college deze kosten te dekken?
Staat in andere context sinds het gesprek met staatssecretaris Teeven hedenmiddag. De ambtelijke organisatie heeft contact met Schagen om het traject samen door te lopen.
4. Hoe denkt het college op deze wijze het verwachte schaal- en efficiencyvoordeel te behalen en zodoende tegenwicht te bieden aan de rijks kortingen?
De essentie ligt in hoe Den Helder de afgelopen termijn heeft aangevlogen. Ik leg de verbinding in het

kader van schaal- en efficiëncyvoordelen in de wijkteams. Wij dienen met burgers in gesprek te komen over hoe we samen met elkaar, burens, vrienden en familie zaken kunnen oplossen.

5. Waarom heeft het college gekozen voor deze wijze van beëindiging van regionale samenwerking en het informeren van de raad hierover?
Deze vraag is al beantwoord in het betoog.

Vragen D66:

1. Wat heeft u doen besluiten om deze cruciale beslissing te nemen zonder de raad te consulteren, terwijl u wist hoe gevoelig deze beslissing ligt en hoe groot de impact ervan is?
In mijn betoog gaf ik al aan dat wat ik wilde niet werd toegestaan.
2. In hoeverre hebben financiële redenen de doorslag gegeven de samenwerking in het RAKC te beëindigen? In hoeverre heeft u daarin de beoogde toekomstige te behalen schaalvoordelen meegerekend, zoals bijvoorbeeld in de inhuur van specialistische medewerkers voor de drie of vier gemeentes samen en in de inkoop van specialistische jeugdzorg?
Die wilde ik met u bespreken of u wel of niet akkoord zou gaan.
3. In hoeverre heeft de gemeente alle benodigde kennis en expertise in huis die in het RAKC geborgd zouden worden? Indien onvoldoende, zijn deze nog tijdig te verkrijgen en wat zijn daarvan dan de kosten? Indien ze niet tijdig zijn te verkrijgen, wat zijn daarvan dan de consequenties?
Deze vraag is al beantwoord.
4. Hoeveel hebben de investeringen (inclusief personele lasten) in deelname aan het RAKC tot nu toe gekost?
Dit gaan we nog in kaart brengen.
5. Welk deel van het implementatiebudget is er nog over en kunnen wij daarmee in eigen beheer nog wel uitvoering geven aan de invoering van de 3D's? Waaruit worden de eventueel ontstane tekorten ten gevolge van deze beslissing gedekt?
Deze vraag zal de heer De Vries beantwoorden.
6. Wij waren van mening dat het RAKC één van de weinige mogelijkheden was de beoogde financiële taakstelling te behalen, zonder dat het ten koste gaat van mensen die zorg nodig hebben. Hoe denkt u de beoogde financiële taakstelling te behalen?
Deze vraag zal de heer De Vries beantwoorden.
7. In de brief van de gemeentes Hollands Kroon en Schagen d.d. 2 juli 2014 wordt niet alleen gesproken over beëindigen van de samenwerking van het RAKC, maar ook over samenwerking in beleid, inkoop en contractering en wijkteams. Hoe staat het hiermee? In welke zaken in het sociaal domein en op welke wijze blijft Den Helder nog wel samenwerken met de omliggende gemeenten?
Den Helder en Texel zijn bijzonder ontevreden over het stoppen van de samenwerking.
8. In de raadsinformatiebrief wordt gesteld dat wederzijds respect het ook mogelijk maakt in de nabije toekomst te blijven samenwerken. De toon van de brief van de gemeentes Hollands Kroon en Schagen d.d. 2 juli roept echter de vraag op of dat wel echt zo is. Stel dat later alsnog het inzicht ontstaat dat samenwerken in het RAKC gewenst is, in hoeverre zijn Schagen en Hollands Kroon hiertoe dan bereid?
We raakten verzeild in een discussie over een instrument, dat is het lastige van de discussie. In de brief naar de gemeenten Hollands Kroon en Schagen stonden de afspraken die we met u gemaakt hebben. Daar is donderdagmiddag een reactie op teruggekomen.

De heer De Vries krijgt het woord om de vragen over de financiële consequenties te beantwoorden: na het besluit is direct met de directie en medewerkers uit de organisatie naar de inhoud van de verschillende decentralisaties gekeken; wat moet er allemaal gebeuren, wat moet er op 1 januari klaar zijn, wat is er al klaar en in voorbereiding, wat voor stappen zullen we daarvoor moeten zetten, wie hebben we daar bij nodig? Dit is per onderdeel in kaart gebracht en op basis van die totale inventarisatie is gekeken wat wij nodig hebben om dit de komende maanden in goede banen te leiden. En ook daar hebben wij door middels van interne werkgroepen een structuur neergezet waarbij ieder ook is aangesproken die daar een rol in moet vervullen. We hebben ook geconstateerd dat we in een aantal gevallen externe deskundigheid zullen moeten inhuren. Omdat we niet alles zelf in huis hebben en omdat de andere taken ook gewoon door gaan. Daarvoor zijn inmiddels de nodige acties uitgezet. Iedere dag is een werkgroep bezig om ervoor te zorgen dat de zaken die 1 januari klaar moeten zijn ook daadwerkelijk klaar zijn. Het is een race tegen de klok want het is een behoorlijke opgave en we zullen daar nog het nodige werk voor moeten verzetten. Als je kijkt naar de motivatie van de medewerkers die daar fullswing mee bezig zijn, hebben wij daar een goed gevoel bij. Op onderdelen zijn een aantal risico's die zijn er altijd in zo'n proces. Daar noemde ik net al de kwestie van kwaliteit en kwantiteit van de mensen vandaar dat we soms kijken naar externen. De hele ontwikkeling rond inkoop en contracten is onder andere door de interventie van de staatsecretaris gezamenlijk opgepakt. Daar ligt ook vanuit de regio een stuk waarin ook de komende dagen de nodige stappen gezet worden en ook daarin zullen wij met elkaar fullswing aan de slag gaan. We hebben de kennis in huis. Den Helder zou niet meedoen in de kennispoule. We hebben altijd gezegd (en uw raad heeft het ook aangegeven) dat het beleid bijvoorbeeld bij de gemeente blijft en ook andere onderdelen

zoals de sociale recherche. Allerlei elementen die ook in de toekomst zijn gegarandeerd.

In de overheveling van bureau Jeugdzorg komt er een gedragstherapeut (1 fte) voor de noordkop in het RAKC waar we afspraken mee maken want die kan je niet zomaar afsplitsen. Dus in die zin zorgen we er ook voor dat de noodzakelijke kennis en expertise in huis is en blijft.

Over het efficiencyvoordeel, is terecht wat de wethouder aangaf, de afgelopen jaren zijn de nodige acties uitgezet en wij zoeken het efficiencyvoordeel in de inkoop vandaar dat we ook altijd hebben gezegd die inkoop moet je gezamenlijk doen en blijven doen. Dat stond wat ons betreft los van het RAKC en daarin heb je de mogelijkheid om in de toekomst een deel van je efficiencyvoordeel te halen en zo zullen er door een andere wijze van benaderen van burgers ook andere vormen van efficiency zijn en daarmee zal de rijksnorm behaald worden. Een deel van de invoeringskosten zijn besteed omdat begin 2013 is gestart met de regionale samenwerking en dat heeft geld gekost. Aan de andere kant is het zo dat er vanaf de start van de samenwerking altijd is getracht om daar waar het ging om inzet van mensen van de verschillende organisaties dit om niet te doen. We zijn dus niet met elkaar gaan verrekenen. Hierdoor zijn er meer gelden voor de invoeringskosten. Een aantal daarvan zijn geoormerkt en zijn niet vrij te besteden. Het overzicht van de budgetten voor de diverse regelingen komt aanstaande dinsdag in het college en ik kan me zo voorstellen dat de info daarna naar uw raad toe gaat, maar daar kan de wethouder meer over zeggen.

Vervolgens inventariseert de voorzitter de vragen:

- (Den Helder Onafhankelijk): hoe duidt u het beëindigen van de samenwerking?
- (Den Helder Onafhankelijk): is onderzocht of samenwerking met Texel mogelijk is?
- Eén gedragstherapeut voor de gehele noordkop. Is dat niet te weinig?
- (VVD): compliment voor het college om voet bij stuk te houden bij het mandaat. De gemeenten Hollands Kroon en Schagen waren toch bekend met het raadsbesluit. Wat is er dan gebeurt waarom extra zaken zijn toegevoegd?
- (VVD): doelt staatsecretaris Teeven (en Van Rijn) op wel of niet regionaal samenwerken?
- (PvDA): het verzoek om een extra raadsvergadering blijft staan
- (D66): in de brief van 2 juli staat de nodige kritiek. Ik wil u vragen om onderling als colleges deze zaken recht te zetten gezien de intentie om samen te werken. Hoe gaat u daarmee om?
- (Christen Unie): is het mogelijk om 3D-scan te houden zoals op Texel?
- (Groen Links): er werd net gesproken over de kennispoule, maar wij zouden toch alleen de administratie overdoen naar het RAKC?
- (CDA): hoe nu verder? Gaan we wel of niet samenwerken? En welke besluiten dient de raad op korte termijn te nemen?
- De wethouder sprak in zijn betoog over verborgen kosten. Wat houdt dit in?

Na de schorsing van de vergadering, krijgt de wethouder het woord om de gestelde vragen te beantwoorden: De beëindiging van de samenwerking duiden is lastig. Er waren signalen om ons heen dat we de stekker eruit zouden trekken, de deuren dicht zouden gooien, maar dat was niet zo. We zaten in een proces waarin je tot de conclusie kwam dat het niet zinvol is om verder te gaan. We hebben het over een instrument en niet over de breedte van de samenwerking. In het persbericht staat ook niet dat we ermee zijn gestopt; we zijn gezamenlijk tot een bepaalde conclusie gekomen. Op het eind kwamen pas de verschillen over ICT, invoeringskosten, een PM-post van 1 miljoen, de ontmanteling van de ISD van 1,5 miljoen. Bij elkaar 2,5 miljoen waarvoor een verdeelsleutel was afgesproken van 50,6 % voor Den Helder. 23,2 % voor Hollands Kroon en 26,2 % voor Schagen, dan begrijpt u mijn nadrukkelijke verzoek om hierover eerst met de raad te praten.

De pilots die lopen in de wijken gaan wij evalueren en naar aanleiding van de evaluatie gaan we met elkaar in gesprek; wat gaan wij in de Helderse samenleving in de wijken en buurten neerzetten.

Met Texel wordt gesproken over samenwerking, die intentie is er. Voor het jeugdbeleid is de expertise niet in huis omdat we dit nog niet eerder gedaan hebben waardoor externe inhuur hiervoor noodzaak is. Het betreft de gedragsdeskundige vanuit bureau jeugdzorg. Het raadsbesluit was bekend bij Schagen en daarom had ik een holding constructie voor ogen waarin je gezamenlijk dingen doet en 4 werkmaatschappijen die hun eigen ding doen. Staatsecretaris Teeven was duidelijk; indien er geen samenwerking komt, kan dit leiden tot een ministeriële aanwijzing. Dit is er dus niet maar volgt op het moment dat je niet samenwerkt. Spanning in de samenwerking? Ik voelde me overdonderd tijdens het gesprek op 2 juli jl. Eind augustus/begin september komen de colleges bij elkaar om de kou uit de lucht te halen.

Ik heb nog geen beeld van de ambtelijke samenwerking omdat ik er nog zo kort zit. Er is aldoor gesproken over de administratieve taken. De heer De Vries voegt hier desgevraagd aan toe dat het naast de administratieve taken ging om de Sociale Recherche aangezien de 4 gemeenten hadden ingekocht bij gemeente Alkmaar en dit stopt. Ook de Sociaal Rechercheurs zouden daarom overgaan naar het RAKC. Een 3D-scan wordt meegenomen in het proces. Hoe nu verder? We gaan met de gemeenten in gesprek over de samenwerking, wat willen we met elkaar zonder over instrumenten te gaan praten.